

ต้นเฉลี่ยต่อไร่ อยู่ระหว่าง 4,118-5,588 ต้น ค่า BCR อยู่ระหว่าง 1.86-2.71 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 80.61-81.72 เปอร์เซ็นต์ จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนาหลังเก็บเกี่ยวแล้วมีผลตอบแทน เพิ่มขึ้น 2,740-5,618 บาทต่อไร่ ในปี 2558

6. คำนำ

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (*Zea mays* L.) เป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย มีพื้นที่เพาะปลูก 2557 จำนวน 7,529,151ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 692 กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ผลิตได้ส่วนใหญ่ใช้บริโภคภายในประเทศ โดยเป็นวัตถุดิบทางด้านอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ อาหารมนุษย์ อุตสาหกรรมแป้ง น้ำมันข้าวโพด สิ่งทอ เครื่องดื่มต่างๆ และใช้ชั่งเป็นเชื้อเพลิง พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกษตรกรปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ปลูก 13,119 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยของจังหวัด 549 กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2557) พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอน้ำโสม และนาขุ่น เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดอุดรธานีบางรายปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนา ผลผลิตที่ได้จำหน่ายให้แก่พ่อค้าท้องถิ่น ปัญหาในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์คือ ผลผลิตเฉลี่ยต่ำ เนื่องจากมีการใช้ปุ๋ยไม่ตรงตามความต้องการของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เช่น ปุ๋ยที่เหลือจากการทำนา ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดินทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และเพิ่มรายได้ของเกษตรกรสูงขึ้น

7. วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

- เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดอาหารสัตว์พันธุ์การค้า
- ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0, 18-46-0, 0-0-60, 15-15-15
- สารป้องกันศัตรูพืชอุปกรณ์ทางการเกษตร
- วัสดุสำนักงาน
- วัสดุและอุปกรณ์บันทึกภาพ

แบบและวิธีการทดลองปี 2557

ดำเนินการทดสอบในแปลงเกษตรกรโดยเกษตรกรเป็นผู้ปฏิบัติปลูกข้าวโพดเดือนธันวาคมปี 2556 แบ่งกรรมวิธีเป็น 2 กรรมวิธี คือ 1. กรรมวิธีทดสอบ เป็นการผลิตข้าวโพดเลี้ยงอาหารสัตว์ตามวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี 2. กรรมวิธีของเกษตรกรเป็นการผลิตข้าวโพดเลี้ยงอาหารสัตว์ตามกรรมวิธีของเกษตรกรหลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี

ตารางที่ 1 กรรมวิธีปฏิบัติการทดลอง

กิจกรรมปฏิบัติ	กรรมวิธีทดสอบ	กรรมวิธีเกษตรกร
1.การผลิตพืช	- ปลูกข้าวนาปี	
2.การผลิตพืชหลังนา	- การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
2.1 การใส่ปุ๋ย	- ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	- ใส่ปุ๋ยตามกรรมวิธีของเกษตรกร
2.2 ระยะเวลาปลูก	- ระยะเวลาปลูก 25x75 ซม.	- ระยะเวลาปลูกตามกรรมวิธีของเกษตรกร

ตารางที่ 2 การใส่ปุ๋ยเคมีเปรียบเทียบกรรมวิธีทดสอบและกรรมวิธีเกษตรกรปฏิบัติ

ชื่อเกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ	กรรมวิธีเกษตรกรปฏิบัติ
	N-P-K	N-P-K
1.นายวิเชียร รุณกัน	20-10-10	11-9-3
2.นายรัตนา บุญศิริ	20-10-10	21.45-6.25-2.25
3.นางกานดา เทียงจิตร	20-10-10	12.75-2.25-2.25
4.นายสุพัฒน์ ศรีนาม	20-10-10	7.05-4.65-4.65
5.นายทองกลาง ศรีบุญเรือง	15-10-5	13.5-3-3

-นายวิเชียร รุณกัน ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่

-นายรัตนา บุญศิริ ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ ปุ๋ยสูตร 16-20-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่

-นางกานดา เทียงจิตร ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร 21-0-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่

-นายสุพัฒน์ ศรีนาม ใช้ปุ๋ยสูตร 16-8-8 อัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่

-นายทองกลาง ศรีบุญเรือง ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ และปุ๋ยสูตร 21-0-0 อัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่

แบบและวิธีการทดลองปี 2558

หลังเก็บผลผลิตข้าวนาปีแล้วเตรียมแปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงเดือนธันวาคมปี 2557 โดยวิธีการปลูกเป็นแถว ระยะปลูก 75 x 25 ซม. ใส่ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

ตารางที่ 3 กรรมวิธีปฏิบัติการทดลอง

ปัจจัยการผลิต	กรรมวิธีทดสอบ
พันธุ์	พันธุ์การค้า cp 888 new
การใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร -ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่ รองพื้นพร้อมปลูก -ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 25 กก./ไร่
พื้นที่ปลูก	รายละเอียด 2 ไร่
การจัดการวัชพืช	กำจัดวัชพืชตามความเหมาะสม

การบันทึกข้อมูล

- ข้อมูลผลการวิเคราะห์ดิน
- ข้อมูลผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต
- ข้อมูลต้นทุน ความคุ้มค่าการลงทุน BCR

สถานที่ ตำบลหนองวัวซอ ตำบลเมืองเพีย อำเภอกุฉินชัย จังหวัดอุดรธานี
เริ่มต้น ตุลาคม 2556 สิ้นสุด กันยายน 2558

8. ผลการทดลองและวิจารณ์ผล

ปี 2557

ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิตแปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ระหว่างการใช้กรรมวิธีของเกษตรกรที่ปฏิบัติแบบเดิมเปรียบเทียบกับกรรมวิธีทดสอบของกรมวิชาการเกษตร และสุ่มเก็บผลผลิตในแปลงทดลอง พบว่า

1. นายวิเชียร รุณกัน กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 741.3 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 5,193 ต้น ค่า BCR 2.24 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 84.46 เปอร์เซ็นต์ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 701.08 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 5,009 ต้น ค่า BCR 2.18 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 81.45 เปอร์เซ็นต์

2. นายรัตน บัญศิริ กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 866.43 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 4,312 ต้น ค่า BCR 2.52 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 60.22 เปอร์เซ็นต์ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิต

เมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 735.61 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 4,451 ต้น ค่า BCR 2.31 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 61.09 เปอร์เซ็นต์

3.นางกานดา เทียงจิตร กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 840.72 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 5,633 ต้น ค่า BCR 2.52 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 85.53 เปอร์เซ็นต์ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 821.97 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 5,400 ต้น ค่า BCR 2.71 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 80.96 เปอร์เซ็นต์

4.นายสุพัฒน์ ศรีนาม กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 603.21 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 10,400 ต้น ค่า BCR 1.61 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 68.63 เปอร์เซ็นต์ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 541.78 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 10,703 ต้น ค่า BCR 1.65 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 71.01 เปอร์เซ็นต์

5.นายทองกลาง ศรีบุญเรือง กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 602.15 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 10,800 ต้น ค่า BCR 1.58 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 62.82 เปอร์เซ็นต์ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 619.09 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 10,254 ต้น ค่า BCR 1.83 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 58.96 เปอร์เซ็นต์ (ตารางที่ 4, ภาคผนวกที่ 3)

ตารางที่ 4 ตารางแสดงข้อมูลผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต แปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี2557

เกษตรกร	กรรมวิธีทดสอบ			กรรมวิธีเกษตรกรปฏิบัติ		
	ผลผลิตเมล็ดแห้ง	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	ผลผลิตเมล็ดแห้ง	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
	(กก./ไร่)	(ต้น/ไร่)	กะเทาะ	(กก./ไร่)	(ต้น/ไร่)	กะเทาะ
วิเชียร	741.3	5,193	84.46	701.08	5,009	81.45
รัตนา	866.43	4,312	60.22	735.61	4,451	61.09
กานดา	840.72	5,633	85.53	821.97	5,400	80.97
สุพัฒน์	603.21	10,400	68.63	541.78	10,703	71.01
ทองกลาง	602.15	10,800	62.82	619.09	10,254	58.96

เฉลี่ย	730.76	7267.6	72.33	683.91	7163.4	70.696
--------	--------	--------	-------	--------	--------	--------

ผลการทดลองและวิจารณ์ผลปี 2558

ผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิตแปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี กรรมวิธีวิธีการปลูกเป็นแถว ระยะปลูก 75 x 25 ซม. ใส่ปุ๋ยเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร พบว่า

1. นายทองกลาง ศรีบุญเรือง กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 1,231 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 4,419 ต้น ค่า BCR 2.67 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 81.52 เปอร์เซ็นต์
2. นายรื่นรม ไททอง กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 841 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 4,118 ต้น ค่า BCR 1.86 และเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 81.72 เปอร์เซ็นต์
3. นายสมศรี เชื้อบุญวัด กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 1,249 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 5,588 ต้น ค่า BCR 2.71 (ตารางที่ 5, ภาคผนวกที่ 4)

ตารางที่ 5 ตารางแสดงข้อมูลผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต แปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี2558

9. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

จากการทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี โดยใช้วิธีเกษตรกรมีส่วนร่วม ดำเนินการทดสอบร่วมกับเกษตรกร ตำบลหนองวัวซอและ ตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 5 ราย ผลการทดสอบพบว่า กรรมวิธีทดสอบ ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 730.76 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 7,268 ต้น เปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 72.33 เปอร์เซ็นต์ ค่า BCR 2.09 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 2,822 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเฉลี่ย 3,024 บาทต่อไร่ กรรมวิธีเกษตรกร ให้ผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเฉลี่ย 683.91 กิโลกรัมต่อไร่ จำนวนต้นเฉลี่ยต่อไร่ 7,163 ต้น เปอร์เซ็นต์การกะเทาะ 70.69

เกษตรกร	ผลผลิตเมล็ด แห้ง (กก./ไร่)	จำนวน (ต้น/ไร่)	เปอร์เซ็นต์ กะเทาะ	ความสูงฝัก แรก (ซม.)	ความสูง ต้น (ซม.)	BCR
1.นายทองกลาง ศรีบุญเรือง	1,231	4,419	81.52	97	228	2.67
2.นายรื่นรม ไททอง	841	4,118	81.72	106	218	1.86
3.นายสมศรี เชื้อบุญวัด	1,249	5,588	80.61	94	187	2.71
*4. นายประยูท ตะแก้ว		ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เนื่องจากขาดน้ำ				
*5. นายทองเลื่อน มิจินดา		ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้เนื่องจากขาดน้ำ				
เฉลี่ย	1,158	4,708	81.28	99.4	211	2.41

เปอร์เซ็นต์ ค่า BCR 2.14 ต้นทุนการผลิตเฉลี่ย 2,575 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเฉลี่ย 2,896 บาทต่อไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนาข้าวเป็นพืชทางเลือกที่ใช้ใช้น้ำน้อยอีกชนิดหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและยังสามารถพัฒนาระบบข้าวนาปี-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้ได้ผลผลิตสูงและผลตอบแทนให้มากขึ้นได้ เมื่อเกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับพื้นที่เกษตรกรจะเกิดประสบการณ์และปรับใช้เทคโนโลยีนำไปพัฒนาต่อได้

10. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการทดสอบในปี 2557-2558 การพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนาของจังหวัดอุดรธานี เกษตรกรได้เรียนรู้เทคโนโลยีการปลูก การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมและการให้น้ำสามารถพัฒนาต่อเกษตรกรรายอื่นได้ เนื่องจากทุกแปลงทดสอบ มีค่า BCR > 1 และเกษตรกรบางรายก็ได้ปลูกเองอย่างต่อเนื่อง (เกษตรกรจะเป็นผู้ตัดสินใจในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในนาขึ้นอยู่กับราคาที่สูง)

11.เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2557. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2557.

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลวิเคราะห์ดินและคำแนะนำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินแปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี2557

ชื่อ	pH	OM ³ (%)	Avail.P ⁴ (ppm)	Exch.K ² (ppm)	พันธุ์ข้าวโพด
1.นายวิเชียร รุณกัน	6.32	0.6783	2.35	37	NK 48
2.นายรัตน บัญศิริ	5.98	0.596	8.8	24	CP 979
3.นางกานดา เทียงจิตร	5.36	1.0833	36.78	70	CP979
4.นายสุพัฒน์ ศรีนาม	5.67	0.8413	4.88	45	1979
5.นายทองกลาง ศรีบุญเรือง	5.15	2.4761	4.16	126	1979

ตารางภาคผนวกที่ 2 รายชื่อเกษตรกรแปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี2558

เกษตรกร	ที่อยู่	วันปลูก
1.นายสมศรี เชื้อบุญวัด	52 ม. 7 ต.หนองวัวซอ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี	ธ.ค.57
2.นายทองกลาง ศรีบุญเรือง	35/1 ม.4 ต.เมืองเพีย อ.กุดจับ จ.อุดรธานี	ธ.ค.57
3.นายธีรรม ไททอง	52 ม.7 ต.หนองวัวซออ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี	ธ.ค.57
4. นายประยุทธ์ ตะแก้ว	ม.4 ต.เมืองเพีย อ.กุดจับ จ.อุดรธานี	ธ.ค.57
5. นายทองเลื่อน มิจินดา	ม.4 ต.เมืองเพีย อ.กุดจับ จ.อุดรธานี	ธ.ค.57

ตารางภาคผนวกที่ 3 ตารางแสดงข้อมูลผลผลิตและองค์ประกอบผลผลิต แปลงทดสอบเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี 2557

รายการ	กรรมวิธีทดสอบ					กรรมวิธีเกษตรกร				
	วิเชียร	รัตนนา	กานดา	สุพัฒน์	ทองหลาง	วิเชียร	รัตนนา	กานดา	สุพัฒน์	ทองหลาง
1. ค่าไถเตรียมแปลง	550	550	550	600	600	550	550	550	600	600
2. ค่าปลูก	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300
3. ค่าพันธุ์	200	250	210	320	300	200	250	210	320	300
4. ปุ๋ยเคมี	1050	1100	1060	1220	1200	975	895	815	850	860
5. ค่ากำจัดวัชพืช	250	300	300	250	300	250	300	300	250	300
6. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	300	250	250	300	350	300	250	250	300	350
รวมต้นทุนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	2650	2750	2670	2990	3050	2575	2545	2425	2620	2710
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	741.3	866.43	840.72	603.21	602.15	701.08	735.61	821.97	541.78	619.09
ราคาขายผลผลิต (บาท/กก.)	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
รายได้ (บาท/ไร่)	5930	6931	6726	4826	4817	5609	5885	6576	4334	4953
ผลตอบแทนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3280	4181	4056	1836	1767	3034	3340	4151	1714	2243
BCR	2.24	2.52	2.52	1.61	1.58	2.18	2.31	2.71	1.65	1.83

ตารางภาคผนวกที่ 4 ต้นทุน รายได้และผลตอบแทนเฉลี่ย (บาทต่อไร่) การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในสภาพนาจังหวัดอุดรธานี ปี 2558

รายการ	กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร		
	ทองหลวง	รัตน	สมศรี
1. ค่าไถเตรียมแปลง	550	550	550
2. ค่าปลูก	300	300	300
3. ค่าพันธุ์	390	390	390
4. ปุ๋ยเคมี	1,500	1,500	1,500
5. ค่ากำจัดวัชพืช	250	250	200
6. ค่าเก็บเกี่ยวผลผลิต	300	200	350
รวมต้นทุนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	3,290	3,190	3,290
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	1,292	872	1,310
ราคาขายผลผลิต (บาท/กก.)	6.8	6.8	6.8
รายได้ (บาท/ไร่)	8,786	5,930	8,908
ผลตอบแทนเฉลี่ย (บาท/ไร่)	5,496	2,740	5,618
BCR	2.67	1.86	2.71

ผลผลิตเฉลี่ย กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตร 1,158 กิโลกรัมต่อไร่

BCR กรรมวิธีแนะนำของกรมวิชาการเกษตรเฉลี่ย 2.41

ต้นทุนเฉลี่ย 3,257 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเฉลี่ย 4,618 บาทต่อไร่